

816

D Hagmattli-Püüri

heiteres Volksstück in 2 Akten

von Annelis Kreienbühl

A. BREUNINGER-VERLAG, AARAU

D Hagmattli-Püüri

heiteres Volksstück in 2 Akten
von Annelis Kreienbühl

Personen: **4H/6D**

Sophie Kramer	d Hagmattli-Püüri
Werner Kramer	ihr Mann
Paula Kramer	ihre Tochter
Ruth Kramer	ihre Tochter
Peter Kramer	ihr Sohn
Evi Kramer	seine Frau
Franz Misteli	Bauer auf der Rossweid
Seline Misteli	seine Frau
Beni Moser	junger Landwirt
Babette Binggeli	eine ältere Frau, Dorforiginal

Zeit: Gegenwart

Ort der Handlung: 1. Akt: vor dem Hagmattli
2. Akt: vor dem renovierten Hagmattli

Das Recht zur Aufführung:

1. Es sind mindestens **11** neue Texthefte vom Verlag käuflich zu erwerben. Das Ausleihen oder Abschreiben der Pflichtexemplare ist untersagt und wird nötigenfalls gerichtlich geahndet. (*Gesetz betr. Urheberrecht*)
2. Bezahlung einer Aufführungsgebühr für jede Aufführung zugunsten des Autors an den Theaterverlag Breuninger in Aarau, PC 50-3188. Die Aufführungsrechte sind vor den Proben beim Verlag einzuholen.
3. Vereine, die diese Bestimmungen zu umgehen versuchen, haben die doppelten Aufführungsgebühren zu bezahlen.

Verfasser und Verlag

Bühnenbild:

Das Bühnenbild kann je nach Mittel frei gestaltet werden. Im 1. Akt stellt sich das Hagmattli etwas verlottert und heruntergekommen vor. Im 2. Akt ist Ordnung und Renovationen müssen ersichtlich sein. Beide Akte spielen vor dem Haus. Für den Handlungsablauf spielt es keine Rolle, auf welcher Seite Haus oder Stall stehen.

Vorwort mit Inhaltsangabe:

Das Hagmattli ist ein kleines Bauerngut, das verzweifelt um seine Da-seinsberechtigung kämpft. Sophie und Werner Kramer haben zwar drei Kinder grossgezogen, aber wie es so ist, nicht alle bereiten lauter Sonnenschein. Die Schatten werden immer dunkler, als der Sohn mit seinem Geschäft in arge finanzielle Nöte gerät und nur den einen Ausweg sieht: Das Hagmattli zu erhalten und es dem Höchstbietenden zu verkaufen. Aber auch Ruth, eine Tochter, hat Pläne mit dem Hagmattli. Sie möchte das Hagmattli mit Hilfe eines jungen Landwirt-Praktikanten an sich reißen. Das Dorf-Original Babette fügt das ihre dazu bei, dass bald alles drunter und drüber geht. Zum Schluss nimmt Sophie die Sache in die Hand und alles kommt anders, als es sich die Familie gedacht hat...

1. A K T

Vor Kramers Haus, welches einen etwas ärmlichen, verkommenen Eindruck macht. Es ist Sonntag, am frühen Nachmittag. Sophie und Werner sitzen bei einem Kaffee. Werner hat die Buchhaltung vor sich und Sophie liest in einer Illustrierten.

Sophie: Du machsch nid grad e glücklechen Iindruck, Werner.

Werner: Ha ou kei Grund drzue. Zvil zum Stäärbe und zwenig zum Lääbe.

Sophie: Ee, das wiird jetz dääwääg schlamm sii. De lönd mier halt voorlöiffig d Renowazioon vo dr Chuchi lo sii. Si hätt s zwaar bitter nöötig. Alles funktioniert nuur no halbe. Zum Glück han ich no de alti Holzhäärd, so cha me wenigschtens no choche, wenn disen uusstiigt.

Werner: Wenn s nuur d Chuchi wää! Lueg doch emool s Huus aa! Es gheit öis bald überem Chopf zäme!

Sophie: Soo schlamm isch es jetz ou wider nid. Es chöne nid alli Lüüt es nöis Huus haa.

Werner: Du bisch en unverbesserlechi Optimischtin, Sophie. Ich wett ich hätt ou echlidrvoo.

Sophie: Was nützt s, wenn mer jommere? Mier sind sälber gschuld. Mier hätte halt fruecher immer wider echli öppis selle flicken und aaschaffe.

Werner: Fruecher! Fruecher! Dää isch scho lang gstoerbe.

Sophie: Ebän isch äär! Mier hend immer nuur gwaartet. Gwaartet, dass eis vo de Chinde dr Hoof übernääm. Gwaartet, es chöm de wider einisch eis zrugg. Gwaartet uf besseri Ziite. Gwaartet uf s Glück. Nuur **gmacht** hend mier nüüt!

Werner: Also das chasch jetz wirklech nid säge, Sophie! Gschaffet und gchrampfed hend mier, wie...

Sophie: (*unterbrechend*) Ich meine nid s Schaffe, Werner, mier hätte selle handle, entscheide, oni Rücksicht uf d Chind. Für **öis** hätte mier besser selle luege.

Werner: Drüü Chind und keis isch drheime. Dr Peter het es Landmenschinegschäft und spilt Diräkter. D Paula e Butik, Chleider-Laade darf mer jo hütt nümm säge, und spilt die groossi Daame. D Ruth isch Leerere, wott glii e Dokter hüroote und spilt dänk de d Frou Dokter.

Sophie: Das isch halt jetz emool esoo. Schiinbaar sind si alli zfride döört wo si sind, daas isch s Wichtigscht.

Werner: (*zynisch*) Natüürlech! Sii hend sich alli chönne "sälbschtverwirkleche"... mit miim Gäld!!

Sophie: Jetz tue doch nid esoo! Wäär s dier lieber, es wäär eis doo und wuurd vom Morge bis Zoobe umechlööne?

Werner: Das isch doch alles näimöödische Chabis! Meinsch mich heig me gfrog, öb ich well puure? Dr Vatter het gseit: Du übernimmsch einisch dr Hoof und doo het s kei Widerreed gää. Ich bi emel ou nid gstoorbe drab.

Sophie: Doo het s jo schliesslech ou nid die Müglechkeite gää wie hütt. Aber anstatt umezgrüble, was alles hätti chönne sii, wuurd mier lieber drüber nochedänke, was jetz mues goo.

Werner: Bi dere Buechhaltig nützt alles nochedänke nüüt me!

Sophie: Soo, fertig jetz, Werner, mit däm Trüebaal bloose. Es chunt scho wie s mues!

Werner: Du chasch scho säge! Ich mues jo dr Chaare schleipfe!

Sophie: Mier - nid nuur duu. Du meinsch immer, du seigisch für alles elei verantwoortlech. Aber es wuurd i dier kei Zacken us dr Chroone gheie, wenn ou emool uf **mich** wuurdisch lose. Wie mängisch hätt ich anders entschieden als du. Vorallem, wenn im Peter immer wider Gäld nochegrüert hesch... nuur will s dii einzig Soon isch. Bi de Meitli bisch nid eso freigäbig gsi.

Werner: I ha halt gmeint, äär übernääm de gliich no einisch dr Hoof...

Sophie: ...(*unterbrechend*) Gmeint! Gmeint! Ich ha dier mängisch gseit, uf e Peter chönnsch dich nid verloo. Aber du hesch mier jo nid gloubt. "Misch dich nid ii, das isch Männerach", het s ame gheisse. Drbii wäär s mängisch besser gsii, die Männerach mit echli wiiblicher Loogik z würze. Öisi Ideeä sind keis bitzeli schlächter oder besser als öichi.

Werner: Ich weiss es jo schoo, Sophie. Ich ha Fäälter gmacht. Wäge däm weiss ich jetz gliich bald nümmen uus und ii.

Sophie: De loo dier wenigschtens jetz lo hälfte. Wie wäär s, wenn s Zepter einisch echli mier wuurdisch übergää oder mindeschdens uf mich wuurdisch lose!

Werner: (*schaut sie sinnend an*) Eigentlech han ich nüüt me z verlüüre. Schlechter cha s ou under diim Reschiim nümme goo.

Peter: (*kommt mit Evi, Begrüssung*) Stööre mier?

Werner: Jetz no nid. S chunt uf öich ab.

Sophie: Nämet ier öppis z trinke?

Peter: Mier wend öi nid lang versuumee.

Werner: Ich ha doch dänkt, hinder öichem Psuech stecki e gwüssi Absicht. Also machet s chuurz und sägid, was dier däämool wend.

Evi: Mier wääre scho mängisch gäärn cho luege wie s öich goot, aber i dene schweere Ziite hend mier ou gaar vil z tue im Gschäft. Wenn mer nid sälber Hand mitaaleit, louft nüüt me.

Sophie: Jää, hend ier öppe Schwirigkeite?

Peter: Das cha mer natürlech nid säge. S Evi jommeret gar glii. Mier sind no wiitume s beschte Gschäft i dere Brangsche.

Werner: De bin ich jo froo. Ich ha scho gmeint, du müesisch wider Gäld haa, soo wie s letschte Mool, wo dier "grundloos" choo sind.

Evi: (*bitter*) Was hesch de gmeint, worum as mier hütt doo sind?

Sophie: Also doch Gäldschwirigkeite!

Peter: (*zu Evi*) Evi, jetz halt äntlech diis voorluute Muul. Ich säge scho, was z sägen isch, verstande!

Evi: Natürlech, das sett ich mich jo afe gwonet sii vo dier!

Peter: Ich ha dier scho drheime gseit, ich bruuchi dich nid. Aber du muesch jo immer d Naase zvorderscht haa, du Gägsnaase!

Evi: Aber gäll, für dier dr Dräck z mache, bin ich guet gnueg, du Tyrann!

Sophie: Hörit doch uuf chääre! Gseet so nes glücklechs Ehepaar uus?

Evi: Hä glücklech! Isch daas öppis für i d Suppe?

Peter: Chan ich jetz äntlech mit em Vatter öppis bespräche oder nid?
Mueter, nimm d Eve mit dier ine!

Sophie: Ich dänke nid im Troum draa, mier vo miim Soon voorschriibe z
loo, wenn as ich is Huus ine mues und wenn nid. Es git nüüt z be-
spräche oni mich, verstoosch Peter?

Peter: Vatter, was sind daas plötzlech für näii Töön uf em Hagmattli?

Werner: Das goot dich nüüt aa, säg jetz wo s brönnt und de gönd wider.

Peter: (*wichtiguerisch*) Also, es het kei Wärt, dier gschafts- und finanz-
politischi Zämehang z erklääre. Du verstiendisch daas einewäag
nid. Taatsach isch: Wenn ich gschaftlech wott überläbe, mues ich
jetzt inweschtire und für daas bruuch ich nochli Münz.

Werner: So gang uf d Bank!

Peter: Die sind hüttzutags e dääwääg knipperig, die rücke nüüt use, oni
dass ne nid Garantii, Sicherheite, Büürgschafte, Referänze und was
weiss ich nid alles liferisch und de luege si dier eersch no i alles ine,
wo si eigentlech nüüt aagoot. Und nuur wäge 50'000 Fränkli loont
sich jo dää Uufwand gaar nid.

Werner: Doo bin ich mit dier einig.

Peter: Schöön dass eso schnäll zueseisch. Wenn chasch mier s gää?
Am liebschte so glii wie möglech. Ich ha pressant. Mer cha mier s jo
de am Eerb abzie.

Sophie: Du hesch dr Vatter falsch verstande, Peter. Äär isch zwaar mit
dier einig was d Banken aagoot, aber Gäld git är dier keis.

Peter: Aber die paar Fränkli sind doch keis Probleem für öich. Verchouf-
fid doch d Bachmatte im Rossweidler. Dää spaniflet scho lang druuf.

*(Franz und Seline kommen von den andern unbemerkt, ziehen sich rasch
zurück und hören im Versteckten zu.)*

Werner: Für diis Startkapitaal han ich däm Gauner scho d Weid ver-
chouft und das beröien ich no hütt. Es het dääwääg pressiert säb-
mool, dass ich mich ha müesse lo über s Oor houe. Wenn ich jetz
no d Bachmatte für nes Ankebroot mues verchouffe, chan ich grad
höre puure.

Peter: Die Idee isch geradezu geniaal! Es wiird öich sowisoo langsaam z vil. I öichem Alter goot eben alles echli langsaamer. Und öis Junge chääm dää Zuestupf grad rächt. Hejoo, s nööchscht Joor chömid ier d AHV über und mit dere händ ier gnueg z Läbe. Also isch für öich gsoorget.

Evi: Natüürlech und wenn s öich de us irgend emene Grund nid sötti länge, sind mier jo de ou no doo.

Peter: RRUE!!!!

Sophie: Joo, daas gilt ou für dich. Du hesch sowisoo scho z vil gseit.

Peter: De wend ier mier also nid hälfte?

Werner: (schaut auf Sophie, dann bestimmt) **Nei!**

Evi: Aber Vatter, s letscht Mool hesch öis doch ou ghulffe. Du chasch öis doch nid grad jetz im Stiich loo?

Sophie: Wie du gseesch, chan äär s ebe doch!

Peter: (steht energisch auf) Chum Eve, mier gönd! (zu Werner und Sophie) Ier chönid de mii Konkurs im Amtsblatt lääse. A dere Blamaasch sind ier de sälber gschuld und ich wirde scho drfüür soorge, dass ou under d Lüüt chunt, dass ier mier nid hend welle hälfte. (geht mit Evi wütend ab)

Werner: Soo, jetz hend mier dr Dräck. Das git es schööns Greed im Doorf, wenn dää wirklech Konkurs macht. Mier hätte gschiider nochegää. Öb mier jetz verchouffen oder i nes paar Joor, chunt si ou nümm drufab.

Sophie: Gseesch jetz, Werner! Du wottsch dier öises Lääbe scho wider vomene Chind lo diktire.

Werner: Mier hend dänk d Wääli!

Sophie: Jawoll, Werner, grad die hemmer! Jetz bestimme mier, was mit öisem Gäld und öisem Heimet goot. Die hätten es schööns Gschäft ghaa, wenn si nid dääwääg hööch aagää hätte. Doo het müessen e Willa häre, es Dienschtmeitli und es Outo für d Madam, e Sportwaage für e Peter, all Joor weiss ich nid wie wiit i d Feerie. Soo bringsch s beschte Gschäft a Bode.

Werner: Das git Gspräächsstoff im Doorf!

Sophie: Jo und? Rede si halt. **Mier** hend nüüt Unrächt too. Es cha nie-
mer vo öis verlange, dass mier d Fääler vo öisne erwachsene Chind
sell en uusbaade. Abgsee drvoor rede d Lüüt scho lang übere Lä-
beswandel vo dene Zwöine. Also chunt es uf echli mee oder weni-
ger ou nümme drufab. Weisch waas? Mier gönd nochli go spaziere.

Werner: Wohäre?

Sophie: Gäge Waldrand hindere. Chum ine und legg e Tschoopen aa
und anderi Schue. (*gehen ab*)

(*Franz und Seline kommen hervor*)

Franz: Hesch duu daas ghöört, Seline? Die stecke schöön im Dräck!

Seline: Hesch ou ghöört, was si über diich gseit hend, he?

Franz: Dass dr Rossweidler nid grad de beschti Ruef het, isch dänk
klaar oder gloubsch öppe, me chönnti so riich wäärd e wie mier,
wenn mer e Heiligeschiin het? Uf alli Fäll han ich mit em Chouf vo dr
Hagmattli-Weid s Gschäft vo miim Lääbe gmacht und jetz gseet s
ganz eso uus, als öb glii wider es Gschäftli fällig wäär.

Seline: Du, wenn dr Peter die am Ändi gliich no so wiit bringt, dass si
verchouffe, de gönd die eender zum Saage-Max als dass si das
Heimet dier aaträäge. Doo friss ich e Bääse mit zamt dr Putzfrou!

Franz: Es ist noch nicht aller Tage Abend. Es chunt ganz drufab, wie
mer voorgoot und mier hend immerhiin e zünftige Informazioons-
voorsprung, dää mues mer nuur uusnutze.

Seline: Jää und jetz wottsch doo Wuurzle schl oo bis si wider
usechöme?

Franz: Iich nid, aber duu!

Seline: Waas, iich??

Franz: Genau. Du waartisch jetz uf die Herrschaften und goosch mitene
go spaziere. Luegsch as si echli gspräächig wäärd e. Und pass joo
uuf, dass si nid i d Saage hindere chöme. Ich wott de nid, dass mier
der Saage-Mäxu doo no driifunket. Also, tschau bis spööter. (*geht
schnell ab*)

Seline: Jetz loot dää mich eifach lo stoo! Was gloubt dää eigentlech?
Dää sell doch siini Gschäft elei drääie. Nenei, daas cha dää mit mier
nid mache! (*will ihm nacheilen*) **Fränu! Fränu!**

(*Sophie kommt zur Türe hinaus, hinter ihr Werner*)

Sophie: Was isch de doo für ne Läärme? Seline, duu? Was isch pas-siert?

Seline: (*total verstört, stottert*) Joo weisch... zeersch afe: sali Sophie! (*gibt der jetzt auch verstorbenen Sophie die Hand und sagt überfreundlich*) Joo, wie goot s dier ou, Sophie? Jetz wont mer im gliiche Doorf und gseet sich nie. Me chönnt stäärbe, oni das es öpper wuurdì merke, gäll?

Werner: Jetz läbe mier emel no, aber was hesch doo usse für ne Krach gmacht?

Seline: Jo weisch, ich bi mit em Fränzu go spaziere und wo mier doo häre choo sind, sind mier öis nid einig woerde, öb mier jetz doo oder doo dure sele... (*zeigt dabei in verschiedene Richtungen*) und doo isch mier dr Fränzu eifach drvoo glouffe und het mich lo stoo, dää Fötz!

Sophie: Daas isch taatsächlech Päch. Mier wend grad ou no chli über Land.

Seline: He wie sich daas guet trifft. Ich wott drum nonig hei, aber elei wott ich ou nid go louffe. De chönnt ich mich doch grad i öich aaschliesse. Chömid, mier gönd doo gäge Wald hinderen und de...

Werner: Aber mier hend eigentlech welle gäge d Saagen abe...

Seline: Daas spillt doch kei Rolle, wo mer dureloufft. Taatsach isch, dass bi dere Wäärmì dr Wald grad s Richtigi isch, also chömid! (*Seline geht energisch ab und die andern zögernd hinten drein.*)

(*Die Bühne bleibt einen Augenblick leer, dann kommen Paula und Beni.*)

Paula: Lueg Beni, daas isch s Hagmattli.

Beni: Hoppla, sell daas e Puurehoof sii?

Paula: Ich ha dier jo gseit, dää Hoof sig am verlottere. Miini Eltere möge niene me noche und sii hend vil z lang nüüt draa gmacht. Gseesch jetz, wie diini Hilf doo willkomme wääri?

Beni: Chlii andersch han ich mier daas scho voorgestellt, Paula.

Paula: Leer doch afe zeersch miini Eltere kenne. Du muesch dich jo nid sofort entscheide. (*geht zur Türe, findet diese verschlossen*)

Beni: S isch offebaar niemer drheime, chum mier gönd wider.

Paula: Bitte Beni, mier wend no es Momäntli waarte. Wiit chöne si jo nid sii, si chöme sicher bald zrugg. Chum, mier sitzen afe chli doo uf s Bänkli (*setzen sich*). Lueg, doo chönntisch so richtig zeige, was i dier inne steckt. Stell dier voor, die Befridigung, wenn doo wider wäggosch und e stattleche Hoof zruggloosch! Die Schangse hesch nie me.

Beni: Bis denn bin ich alt und grau. Ich wett emool e gueti Pacht übernää und nid doo Entwickligshilf leischte. Abgsee drvoo bruuchts rächt Gäld, bis dää Hoof nuur einigermaasse wider echli obsi chunt. Hend diini Eltere die nötige Mittel?

Paula: Daas isch nid aaznää, aber für daas wiird s scho e Löösig gää.

Beni: Hesch ne eigentlech scho vo mier verzellt?

Paula: Nei, das bring ich ine de no schoonend bii. Ich weiss scho, wie mer s mues aacheere, zum inen öppis schmackhaft z mache.

Beni: Hoffe mier, du heigisch rächt, Paula. Ich gsee zwaar nid ganz ii, für waas dää Uufwand sell betribe wäärdet. In es paar Joor müend s einewääg verchouffe, will jo vo öich Chind e keis wott puure.

Paula: Daas loo jetz afe mii Soorg lo sii. Diini Uufgaab wäärt einzig und elei dää Betrieb wider in Schuss z bringe. Ich weiss scho, was ich mache.

Beni: Und wie gsääch is denn uus mit miim Loon?

Paula: Über daas underhalte mier öis denn, wenn alles klappt.

Ruth: (*kommt mit Koffer*) Grüezi mitenand.

Paula: Ruth!! Woo chunsch de duu häär?

Ruth: (*hässig*) Vo Züri dänk, wohäär susch?

Paula: Jä und jetz machsch drheime echli Feerie?

Ruth: Nei, ich bliibe voorlöiffig doo. Isch niemer drheime?

Paula: Sii sind gloub echli go spaziere. Aber ich verstoo nid...

Ruth: Muesch ou voorlöiffig nid.

Paula: Lueg, daas isch dr Beni Moser. Miini jüngschi Schweschter, s Ruth.

Ruth: (*Begrüssung, dann zu Beni*) Und was für ne Funkziont hend sii?

Paula: Nimm s nid traagisch, Beni. Miini Schwöschter het offesichtlech nid die beschi Luune. (*zu Ruth*) Äär wett i dr Landwiirtschaft Erfaa-rige sammle.

Ruth: Und daas uusgrächnet uf em Hagmattli? Vil Vergnüege! (*in dem Moment kommt Babette*)

Babette: Hoppla! Scho Psuech doo. Grüessech zäme.

Paula: Und worum stöört dich das, Babette, dass mier doo sind? Soovil ich weiss, isch das öises Eltereihuus.

Babette: Jo weisch, süsch isch amigs dr Sunntig mii Taag.

Ruth: Waas, mii Taag?

Babette: Ich mache drum all Taag es Spaziergängli... aber nie am glii-chen Oort dure. Hejoo, das wäär jo gruuwig längwiilige... scho wägem Zoobig!

Paula: Was het ächt diis Spaziergängli mit em Zoobig z tue?

Babette: Seer vill. Am Määndig gon ich bim Stüdeler verbii - Späck... am Ziischtig bim Rossweidler - Serwela... am Mittwuch bim Hostatt-Vreni - Uufschnitt... am Donnschtig bim Saage-Max - Fleisch-chääs... am Fruittig bim Eschehoof - Nussgipfel... am Samschtig bim Chüebode-Puur - Chäs... und am Sunntig goon ich amen ebe bim Hagmattli verbii. Jä dier, nid ume susch! Doo git s wiit und breit die saftigschi Hamme und s beschte Kafi. Mängisch sogaar es Glesli Wii, jawoll.

Beni: (*lachend*) Das find ich e Bomben-Idee! Soo cha mer spaare!

Babette: Jä nenei, soo isch es scho nid, es Zoobig chönnt ich mier scho no leischte. Es goot mee um e Gedanken-Uustuusch.

Ruth: Soo, isch daas jetz es anders Woort für "Grätsch".

Babette: Guet, mängisch isch dää Gedanken-Uustuusch nid grad uf em hööchschte Niwoo (Niveau), aber d Houptsach isch doch, dass mer wider echli uf em Lauffenden isch, was esoo alles goot i dr Gmein. Ich bi drum ou no chli a dr Politik intressiert. Drum han ich bi dr Uuswaal vo miine Spaziertuuren ou chli druuf gachtet, dass alli politische Richtige verträtte sind, süsch wiird mer eisiitig informiert. Sind s Hagmattlis no lang furt?

Paula: Ich weiss es nid, aber wenn si zrugg chömid, denn sind si mit öis beschäftiget und hend sicher kei Ziit für öiche "Gedanken-Uustuusch".

Babette: Echli waarte chönnt ich scho no. Ich hätt scho no Luscht uf es Zoobig. Ich ha äxtraa weniger Zmittaag ggässe. Äbe, wäg däm feine Hamme.

Ruth: Ich fürchte, du chunsch hütt e Choorb über, Babette. Uf dich hend mier hütt sicher nid gwaartet.

Babette: (*freudig*) Gseesch ich ha rächt ghaa! Döört chöme si grad!

Sophie: (*kommt mit Werner*) Potz Donner, chuum sind mier einisch ewägg, erwaartet öis bim Heicho hampfelewiis Psuech. (*Begrüssung*)

Babette: Gseesch ume wie dier gfrogti Lüüt sind!

Werner: Jo, es chunt si de no ganz drufab, wäge waas me gfrogts isch.

Sophie: Es tuet mier leid, aber ich gloube, hütt isch es nid günschtig für öises Sunntigsschwätzli. Mier hend öisi Tochter scho lang nümme gsee. Sicher hend si vill z prichte. Macht s dier nüüt uus, am nööchschte Sunntig verbii z choo.

Babette: Natürlech macht mier das öppis uus... wägem Hamme. Ich hätt scho no dr Biglerhoof i dr Resäärve, abe die alti Salami, wo s döört git, isch nid so aamächeilig. Ier bruuched dänk jetz d Hamme für öichi Gescht. (*traurig*) Jä nu, de goon ich halt es Huus wiiters.

Sophie: (*lächelnd*) Waart, es längt ou no für dich, ich gib dier öppis mit (*geht ab und holt ihr eingepackt ein Stück Hamme*).

Babette: Nid as dier meined, ich bättli öppe! Phüet mi. Es isch wirklech nuur will die Hammen äbe so unerhört guet isch. Öiserein, wo mues vo dr AHV läbe, cha sich das äbe nid leischte z chouffe... (*Sophie kommt mit dem Päckli, reicht es Babette*)

Sophie: Häb Dank, also vil Vergnüege und bis zum näächschte Sunntig (*geht ab, die andern schauen ihr kopfschüttelnd, aber lächelnd nach*)

Werner: Wenn s die nid gääb, müesst me si erfinde!

Sophie: Soo, aber jetz zu öich, isch doo ne Familienkonferanz im Gang? Doo loot sich monaatelang e keis lo blicke und plötzlech löönd si sich alli zue.

Werner: Jesses! S isch doch nid öppe Muetertaag?

Paula: Nei, Vatter, dää isch scho verbii.

Werner: Gott sei Dank! Ich ha scho gmeint, ich heb dää vergässe!

Sophie: (*lächelnd*) Hesch ne ou, Vatter! Waartet, ich goo öppis z trinke go hole.

Ruth: Ich wett am liebschte grad zeersch i miis Zimmer.

Sophie: Waart, ich tue dier grad uuf. Am Gepäck aa wottsch dich für lenger doo iirichte.

Ruth: Wenn ich öich nid im Wäag bi?

Werner: Aber Ruth! Was dänksch ou! Was seit de doo dii Herr Dokter drzue?

Ruth: Dää het mier nüüt me z sääge.

Werner: Aha, doo louft dr Haas dure...

Beni: Chan ich ine hälfte mit em Gepäck?

Ruth: Nei danke, ich ha s bis doo hären ou elei treit. (*geht hinein*)

Sophie: Jää und du Paula, was verschafft öis d Eer vo **diim Psuech**?

Paula: Mii Psuech het erfröijlicheri Gründ. Darf ich öich dr Beni Moser voorstelle (*Vorstellung*). Är isch e Bekannte vo mier und suecht e Stell. Är het grad e zwöiti Leer als Landwiirt abgeschlosse und wett spööter emool e Pacht übernää. Jetz wett är eifach nochli Erfaarige sammle.

Werner: Ich wüsst grad niemer wo öpper esoo suecht.

Paula: Moll, duu!

Werner: Iich?? Öppe chuum!! Mit waas selle mier iin ächt zaale?

Paula: Über daas müend mier jetz ou gaar nid diskutiere. Taatsach isch, dass dier dringend Hilf bruuchid, wo öich dää Betriib wider in Schuss bringt. Und doo isch si!

Sophie: Hilf bruuchte mier schoo, aber mier chönne si öis im Momänt nid leischte. Dr Vatter het rächt.

Paula: Aber für Choscht und Loschii längt s doch, oder?

Sophie: Säb schoo, nuur...

Paula: Also, und für e Räschte soorg ich schoo.

Werner: Ich loo mich allwääg vo dier lo unterstützen. Soo wiit chunt s no!

Paula: Das het doch nüüt mit Unterstützig z tue, Vatter.

Werner: Soo nid? Mit waas de?

Paula: Vatter, es isch e Froog vo dr Ziit wo dier Zwöi doo nümme zschlaag chömid. Und bevor as ich dää Hoof übernimme, muess er echli im Schuss sii.

Sophie: Han ich rächt ghöört? Was wottsch ächt duu mit eme Puurehoof!

Werner: Sii wott dänk dene Hüener wo i ire Laade chöme, Eier verchouffe, wo si nid sälber chönne legge.

Paula: Also Vatter, bitte!

Sophie: Los jetz guet zue, Paula. Mier sind nid bevoormundet... was mier mit öisem Hoof mache, isch elei öisi Sach!

Paula: Jää, wend ier ne de im Peter, däm Hoochstapler, gää? Also, doo weer ich mich drgäge mit allne Mittel.

Werner: Voorlöiffig isch und bliibt er no i öis, baschta. Abgsee drwoo dunkt es mich, weder dier no im Peter göng s um s Hagmattli. Öich goot s nuur ums Gäld, wo me drmit cha mache.

Paula: Ich ha dänkt, es wäär für öich beruigend z wüsse, dass s Hagmattli einisch i miini Händ chunt. Ich ha ou dänkt, dää Gedanke gfalli öich, aber offebaar han ich mich girrt. De wuurschtlet halt esoo wiiter! Chum Beni, mier gönd.

Beni: Paula, mier schiint, du sigisch doo grad echli mit dr Tüüren is Huus gfalle. Losed, mich goot s eigentlech nüüt aa, aber ich wett öich gäärn e Voorschlaag mache, wenn dier erloubid.

Sophie: Es tuet mier leid, dass sii doo i öisi Familien-Aaglägeheite inezoge woerde si. S wäär besser gsii, s Paula hätt öis zeersch oppis gseit drwoo. Aber wenn sii jetzt scho doo sind: mier lose!

Beni: Dass sii doo Hilf bruuchid, isch offesichtlech und ich ha wäärend irem Gsprääch doo echli umegluegt. Es wääri taatsächlech en Useforderig us em Hagmattli e Puurehoof z mache, wo dä Name ou verdienet. Das wääär für mich mee Wärt weder mängs Praktikum uf eme stattleche Hoof. Wie wääär s, wenn ich afe es paar Mönet wuurd di doobliibe. De chönnte mier alli wider zäme sitze und luege, was sell wiitergoo.

Werner: Daas wääär z überlegge. Aber es wiird am Loon schittere.

Paula: Aber ich ha doch gseit...

Werner: (*unterbricht*) Bisch du schwääär vo Begriff Paula. Ich will frei sii i miinen Entscheidige und wenn dää jungi Maa sell doo bliibe, de zaale mier das sälber, ou wenn ich nid weiss, mit waas.

Sophie: Was hend sii so für Voorstellige, Herr Moser?

Beni: Für mich wääär das wie ne Zuesatzleer: (*lächelnd*) Hoofsanierer! Drum wääär ich für die paar Mönet zfride mit Choscht, Loschii und eme aagmässene Sackgäld. Ich bi zum Glück sälber nid ganz mittelloos. Eis müsst ich allerdings voorbehalte: Wenn mier i dere Ziit e Pacht aalief, so wuurd ich sofort zuegriiffe.

Paula: Aber Beni! Ich bi eigentlech nid drvoo uusggange, dass ich doo nüüt drzue z sääge hätti. Schliesslech...

Beni: (*unterbrechend*) Paula, ich ha dier nuur gseit, ich suechi e Stell und du hesch mier gseit, du wüssisch eini. Was du dier doo drbii dänkt hesch, isch für mich nid wichtig. Du hesch nuur so quasi e Stelle-vermittlig gmacht, nid mee und nid weniger, oder?

Paula: Schoo, aber...

Sophie: Nüüt aber. Mier sind iiverstande. Wenn wend sii aafoo?

Beni: Ich bi frei... vo miier uus moorn scho.

Sophie: Guet, de isch es soo abgmacht. Wend ier jetz nid no öppis z trinke?

Paula: Nei danke, Mueter, ich ha no öppis voor. (*etwas schnippisch*) Aber du Beni, chasch jo no bliibe.

Beni: Nei, ich chumen ou mit. Also uf Widerluege bis moorn. (*gehen ab*)

Werner: Herrgott Sophie! Verstoosch du d Wält no?

Sophie: Nei, Werner, es nimmt mich wunder, was no us däm Chueche wiird, bis äär pachen isch. Aber chum legg dich andersch aa, s isch Ziit für i Stall und ich wott go luege, was d Ruth macht.

Werner: Weisch Sophie, es isch bitter, wenn mer sich mues gäge die eigete Chind weere, dass si eim us luuter Gälde am Schluss nid no is Aarmehuus bringe! Wenn ich zruggdänke, wie mier für öisi Eltere gsoorget hend bis zu irem Tood.

Sophie: D Wält het sich ebe veränderet, Werner. Mängisch dunkt s mich, mier sige uf em beschte Wääg, es Volk vo Egoischte z wääerde, wo nuur no uf s Gäld verdienien uus isch. Ich cha nid verstoo, dass dr Peter und d Paula so glii vergässe hend, was mier ne immer prediget hend. Aber ebe, dää Spruch het scho rächt, wo seit: Chliini Chind trampen eim uf d Füess, groossi uf d Seel...

V o r h a n g

2. A K T

Wieder vor dem Hagmattli. Diesmal ist einiges erneuert worden. Es hat z.B. neue Fenster. Es ist Ordnung. Es hat einen neuen Tisch und Stühle, vielleicht auch eine neue Eingangstüre je nach Möglichkeit der Kulisse. Es sieht alles viel gepflegter und weniger verlottert aus. Im Dorf ist ein Trachtenfest im Gang. Sophie und Werner kommen vom Fest.

Sophie: Schöön hend si gsunge, gäll Werner. Esoon es Trachtefescht isch halt eifach öppis schööns.

Werner: Joo, aber s isch mier gliich echli zum Gstüürm uuszchoo.

Sophie: Ich goo öppis go z Trinke hole. Es chönnte vilicht die Einen oder Andere no bi öis verbii choo. (*geht hinein*)

Werner: (*setzt sich, er wirkt bedrückt*) Wenn s nuur nid so heiss wär.

Seline: (*kommt in Begleitung von Franz, heuchlerisch*) Ee lueg, sind ier ou dr Chüeli nocheggange?

Werner: Joo, aber wenn s wuurd i räagn, hätt ou niemer Fröid.

(*Sophie kommt mit Getränken und Gläsern, Begrüssung*)

Seline: Mier hend dänkt, mier mieche no nen Umwääg. Hejoo, mier gsäänd öis doch so sälte. Bsunders jetz, wo dä Beni bi öich isch und nach dr Chääsi ou no grad goot go poschte.

Franz: Wie sind ier so zfride mit däm Puurscht?

Werner: Das isch e Glücksfall gsii. Äär macht mee weder as är müessti!

Franz: Ich ha ou gsee, dass er s Huus het aagfange renowiere. Pass uuf, plötzlech woned ier in ere Willa! Daas wiird ou Gäld choschte!

Sophie: Dä Beni isch eso e Gschickte i alle handwärchleche Sache, dass är fascht alles cha sälber mache. Und für das was muess gchouft währde, längts scho no.

Seline: Also dass a dem Huus öppis het müesse goo, isch klaar und ich mag öich vo Häärze gönne, dass dier afe aaständig chönnid wone. Wie mängisch han ich zum Franz gseit: dass die i däm Ghütt no chönne läbe! Han ich gseit, gäll Franz?

Franz: Joo, vor emene halbe Joor hättisch nüüt überchoo für die Bruchbuude. Jetz hingäge wuurdisch scho eender e Chöiffer finde!

Sophie: Für ne Chöiffer z finde mues mer öppis z verchouffe haa.

Seline: Ebe joo gäll, nume wäg däm Gschnörr im Doorf wuurd ich emel ou nid verchouffe.

Werner: Was für nes Gschnörr?

Franz: Jä weisch nid, dass dr Peter finanziell uf dr Kippi isch? Äär heigi schiints überall umeverzellt, bevor är Konkurs machi, verchouffi är no s Hagmattli. Du übergääbsch iim s i de nööchschte Wuche.

Seline: Ää, Franz, das isch sicher nuur es Grücht. S Kramers hätte s öis doch gseit, wenn si wette dr Hoof im Peter übergää. Sii wääre jo dum, uusgrächnet jetz, wo wider Schwung i dä Betriib chunt. Du wiirsch gsee, s nööchschte Joor wirft dää oordeli mee ab, vorusgsetzt natürlech, dass dä Beni bliibt. Wenn nid, de allerdings müesstisch dier scho überlegge, öb ne nid wettisch im Peter...

Sophie: (ganz verstört) Mier hend doo drzue nüüt z säage. (steht auf, gleichzeitig kommt Babette) Babette, ich goo grad go s Zoobe zwäigmache, höcklen afe zue. (Sophie geht ins Haus, Werner in den Stall)

Babette: Doo stoot s Baromeeter meinu uf Stuurm. Was isch jetz plötzlech i die inegfaare?

Seline: Dr Schreck! Mii Liebi, dr Schreck!

Babette: Wisoo, was hend ier aagrichtet?

Franz: Gaar nüüt Speziells. Mier hend ine nuur verzellt, was im Doorf unde so gsprööchlet wiird. Das het scho glängt. Sii sind halt echli empfintlech, weisch.

Babette: Jää, was wiird de verzellt?

Franz: He, dass der Hagmättler im Peter well dr Hoof übergää.

Babette: Also wenn öppis im Doorf passiert, de weiss ich s immer zeersch. Ich ghööre so quasi s Graas wachse. Aber vo däm han ich wirklech no nüüt ghöört.

Seline: (*tückisch*) Mier ou nid! Aber was nid isch, cha no wäärde. S Läbe goot halt mängisch ganz verschlungeni Wääge, Babette!

Peter: (*kommt mit Evi, Begrüssung*) Mensch, isch das heiss!

Evi: Wenn ich nid sofort öppis z trinke überchume, verduurschti uf dr Stell. Das isch wider emool e Wunderidee gsii vo dier, mich doo ufezschleicke.

Peter: Meinsch öppe, ich chöni z Züri a dr Baanhoofstrooss Landmaschine verchouffe?

Evi: Döört wäär ich jetz afe sicher lieber, als doo i däm Kaff a däm Chuefescht!

Peter: De hättisch halt sellen e Bischutie hüroote. Dää passt döört häre.

Evi: Duu hesch mich jo unbedingt welle... jetz heb mi!

Peter: Es bliibt mier dänk nüüt anders übrig, oder?

Franz: Goot s gschäftlech no nid besser, Peter?

Peter: Besser! Wenn nid glii es Wunder gscheet, überstellt s mi. Und nid emool die eigeten Eltere wend eim hälfte! S isch zum drvoosekle!

Seline: Wisoo, nid wend hälfte? Im Doorf ghöört me aber ganz anderi Sache?

Evi: (*sehr interessiert*) Wie meinsch daas?

Peter: Bis ruig, du bisch nid gfrog! Dass d Lüüt über mich häreziend, isch mier gliich. Es intressiert mich nid emool **was** sii säge.

Seline: Du hesch mich falsch verstande. Nid über dich wiird gredt, über s Hagmattlis!

Peter: He!?

Franz: Jää ich ha ghöört, dr Werner well dier in es paar Wuche dr Hoof übergää. Är sell s sälber umeverzellt haa!

Babette: Momänt, also vorhäär hend ier doch grad gseit, dass...

Franz: Babette! Duu bringsch wider einisch alles durenand... schwig jetz!

Seline: Dr Franz het rächt. Ich ha s sälber ghöört.

Peter: Jetz schloot s Drizäni! Wohäär chunt ächt dä plötzlech Gsinnigs-wandel? Und wisoo het är mier de no nüüt gseit drwoo? (*klopft Evi kräftig auf die Schulter*) Jetz sind mier jo usem Schniider! Hend ier wirklech rächt ghöört?

Seline: Chasch si jo sälber frooge, wenn si chöme.

Franz: Wiirsch dänk de e Chöiffer müesse sueche, wiirsch jo chuum welle sälber puure. Nid as ich das Hagmattli wett! Bhuet mi! Wiirsch jo sowisoo zvil müesse haa drfür.

Peter: Du Franz, über das chönnti me scho no rede. Ich ha grad dänkt, es wäär so gäbig a diinere Ligeschaft aa. Du chönntisch rächt vergrössere und was me so ghöört, loosch für das kei Glägeheit uus.

Franz: Ich ha scho gseit, im Momänt bin ich nid sonderbaar intressiert. Und de chääm s de ou no uf e Priis drufab. Aber ich cha jo afe chli umelose, vilicht find ich öpper wo Inträssi hätt am Hagmattli.

Peter: Das chönnti afe nüüt schade. Und wägem Priis mues ich mier zeersch sälber überlegge, was ich für eine mues haa. Wichtiger als der Priis wääri, dass es schnäll mues goo. Je eender, je lieber!

Franz: Lueg jetz afe, dass dää Handel mit em Werner i Schäärme bringsch. De chönne mier de wider rede zäme.

Seline: (*schaut auf die Uhr*) Ums Himmelwille, Fränu! Chum mier müend hei, mier erwaarte doch no Psuech. Adie mitenand! (*stehen schnell auf und verlassen die Bühne*)

Babette: Gloub dene joo nid alles, Peter! Die Rossweidlers hend s fuuschtdick hinder den Oore, das weis jede, wo s scho mit dene z tue überchoo het. Die sind mit Voorsicht z gniesse!

Peter: Ich cha mier voorstelle, dass das stimmt, wo die gseit hend. Ich kenne doch miini Alte! Zeersch es Lamento verfüere und de gäänd s de ame gliich no noche. S isch scho immer esoo gsii.

Evi: De wääre mier jo uf ei Chlapf öisi Soorge loos. Uf däm Heimetli het es sicher fasch keini Schulde und de verchouffe mier das zum Hööchschtppriis und sind uf ei Tätsch schuldefrei. Daas gfällt mier!

Peter: Wie mier waas wenn mache, entscheid ich, werte Gattin! Soo und jetz gönd mier grad zum Saage-Max. Dää het sich für ne näie Laadewaage intressiert und de biet ich däm grad emool s Hagmattli aa. Hähä, daas git e Handel! Saage-Max gäge Rossweid-Franz!

Babette: Dää findsch nid drheime. Ich ha ne uf em Feschtplatz gsee!

Peter: Das isch jo no besser. Chum Eve, mier gönd go feschte!

Evi: Aber ich ha doch e settige Duurscht...

Peter: Doo goot s um ne Millioon - und die het duurscht! Eve... du bisch gloub s Nööchschte, won ich will loos wärde. (*zerrt sie mit sich fort, im Abgehen stossen sie fast mit Paula zusammen*)

Paula: Die hend s jetz aber pressant ghaa! Nid emool grüsst hend s.

Babette: Die hend jetz anders im Chopf.

Paula: Ou wenn me am Verlumpen isch, cha mer no grüesse.

Babette: Soo wie s uusgseet, isch dää bald e riiche Maa.

Paula: Babette, goot s dier nid guet, gspüürsch d Hitz oder was isch loos?

Babette: Doo isch e grauehafte Chuehandel im Gang, Paula.

Paula: (*setzt sich zu Babette und schenkt beiden ein*) Woo sind übrigens miini Eltere?

Babette: S Sophie isch go s Zvieri zwäägmache und de Werner isch gloub i Stall.

Paula: Also, verzell schnäll, was isch doo loos?

Sophie: (*kommt mit der Platte heraus*) Ee grüess di Paula. Doo nämied! Wäge däm bisch doch choo, oder Babette!

Babette: Jää, ich säge s jo immer. Uf dr Hagmatt git s dr bescht Hamme wiit und breit. (*greift gleich tüchtig zu*)

Sophie: Ich ha öiches Gsprööch underbroche. Lönd öich nid lo stööre.